

Informácia o výsledkoch národného sektorového programu zameraného na kontrolu výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako orgán dohľadu nad dodržiavaním ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v platnom znení, v súlade s § 20 ods. 14 uvedeného zákona vypracovala a zrealizovala v roku 2021 národný sektorový program zameraný na kontrolu výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ (ďalej len „sektorový program“).

Sektorový program bol zrealizovaný v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR (ďalej len „FR SR“), sekciou colnou, ako orgánom zodpovedným za kontrolu výrobkov, ktoré vstupujú na trh Únie.

SOI sa zamerala na vypracovanie a zrealizovanie sektorového programu na kontrolu výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ z dôvodu pretrvávajúcej epidemiologickej situácie v súvislosti so šírením vírusu COVID-19 na území SR, ktorá výrazným spôsobom obmedzila výkon dohľadu na vnútornom trhu. Vzhľadom k obmedzeným možnostiam efektívne chrániť trh pred nebezpečnými výrobkami, výrobkami, ktoré nie sú v súlade s predpísanými požiadavkami, ako aj pred výrobkami s falošným alebo zavádzajúcim označením CE, pristúpila SOI k zvýšenému počtu kontrol výrobkov pri ich vstupe na trh Únie.

Hlavným cieľom sektorového programu bolo preveriť dodržiavanie povinností hospodárskych subjektov vyplývajúcich z príslušných platných právnych predpisov, pri uvádzaní jednotlivých druhov sortimentných skupín výrobkov na jednotný trh EÚ. Prvý polrok 2021 SOI vykonávala kontroly výrobkov vstupujúcich na jednotný trh v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93. Avšak s platnosťou nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (ďalej len „Nariadenie“) bol výkon kontrol od 16. júla 2021 v súlade s citovaným Nariadením.

V zmysle Nariadenia orgán zodpovedný za kontrolu výrobkov, ktoré vstupujú na trh Únie, pozastaví prepustenie výrobku do voľného obehu na trhu EÚ, ak pri vykonávaní kontrol dospeje k niektorému z nasledovných zistení:

- a) k výrobku nie je priložená dokumentácia vyžadovaná právom Únie, ktoré sa na ňu vzťahuje, alebo ak sú dôvodné pochybnosti o pravosti, presnosti alebo úplnosti takejto dokumentácie,
- b) výrobok nie je označený v súlade s právom Únie, ktoré sa naň vzťahuje,
- c) na výrobku sa nachádza označenie CE alebo iné označenie požadované v práve Únie, ktoré sa naň vzťahuje, pričom týmto označením bol označený s cieľom nepravdivo alebo klamlivo informovať,
- d) názov, registrovaný obchodný názov alebo registrovaná ochranná známka a kontaktné údaje vrátane poštovej adresy hospodárskeho subjektu s uvedením úloh s ohľadom

na výrobok podľa práva Únie nie sú uvedené alebo ich nie je možné identifikovať v súlade s článkom 4 ods. 4 Nariadenia, alebo

- e) ak je z akejkoľvek inej príčiny dôvod domnievať sa, že výrobok nie je v súlade s právom Únie, ktoré sa naň vzťahuje, alebo že predstavuje závažné riziko pre zdravie, bezpečnosť, životné prostredie alebo akýkoľvek iný verejný záujem,

a súčasne o takomto pozastavení bezodkladne informuje orgány dohľadu nad trhom. Informovanie medzi SOI a FR SR prebieha formou tzv. „*hlásení colného úradu*“ (ďalej len „*hlásenia*“).

Ak orgány dohľadu nad trhom dospejú k záveru, že výrobok predstavuje vážne riziko alebo, že nie je v súlade s právom Únie, ktoré sa naň vzťahuje, prijímú opatrenia na to, aby zakázali uvedenie takéhoto výrobku na trh. Prijatie takéhoto opatrenia je SOI realizované pomocou tzv. „*záväzného stanoviska*“, v ktorom je uvedené, že výrobky nemôžu byť uvedené na trh EÚ spolu s presnými dôvodmi ich neprepustenia.

Predmet kontroly

Sektorový program bol zameraný najmä na kontrolu výrobkov, pri ktorých boli v poslednom období kontrolnou činnosťou SOI na vnútornom trhu zisťované opakované nedostatky v značení, v sprievodnej, ale i technickej dokumentácii, ale hlavne v technickom vyhotovení.

Výber sortimentných skupín výrobkov bol podmienený, aj notifikáciami zo systému Safety Gate/RAPEX, podnetmi od spotrebiteľov a v neposlednom rade aj povinnosťou ich nosenia vo všetkých interiéroch, či exteriéroch z dôvodu sprísnených protiepidemiologických opatrení na Slovensku v roku 2021. Táto povinnosť sa vzťahovala na filtračné tvárové polmasky – respirátory, ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou bežného života. Z uvedeného dôvodu výrazným spôsobom vzrástol ich dopyt, čo malo za následok aj zvýšený nárast ich dovozu z 3 krajín.

Na základe stanovených kritérií tak predmetom sektorového programu boli:

- hračky,
- ľahké elektrické vozidlá,
- prefabrikované výrobky z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov,
- svetelné reťazce,
- bižutéria,
- respirátory.

Na vyššie uvedené skupiny výrobkov boli v spolupráci s FR SR nastavené tzv. „*rizikové profily*“, ktoré umožňovali ich efektívnu kontrolu pri ich vstupe na trh Únie.

Okrem vyššie uvedených sortimentných skupín výrobkov boli predmetom kontroly aj výrobky, na základe kontrolných zoznamov vytvorených európskou Komisiou, a to:

- adaptéry,
- cement,
- detské ceruzky,

- miešačky betónu,
- mixéry na potraviny,
- obuv (DMF),
- plynové grily,
- plynové variče,
- prenosné svietidlá,
- rekreačné plavidlá,
- tlakové hrnce.

V neposlednom rade predmetom sektorového programu boli aj kontroly výrobkov na základe vlastných zistení colných úradov. Colné úrady zasielali na jednotlivé inšpektoráty SOI colné hlásenia v prípade zistenia akýchkoľvek nedostatkov alebo podozrení, že výrobky nespĺňajú platné právne predpisy EÚ.

Obsah kontroly

SOI vykonávala kontroly plnenia povinností hospodárskych subjektov vyplývajúcich z právnych predpisov platných pre jednotlivé skupiny výrobkov. Išlo najmä o dodržiavanie správnosti a úplnosti označovania povinnými údajmi, vrátane označenia CE, kontrolu sprievodnej a technickej dokumentácie a odber vzoriek za účelom kontroly skutočných vlastností výrobkov s dôrazom na ich bezpečnosť.

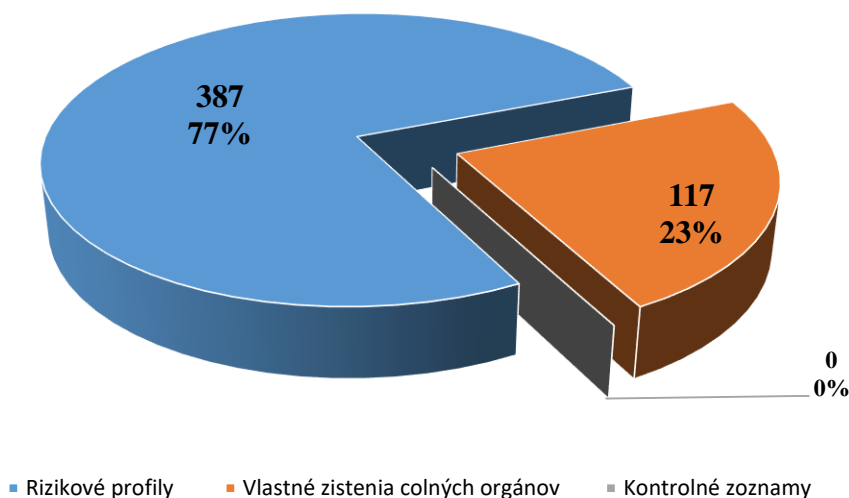
Výsledky kontroly

Colné orgány v priebehu roku 2021 zaslali na inšpektoráty SOI **celkovo 504 hlásení**, na základe ktorých SOI vykonala **440 kontrol** a vydala **444 záväzných stanovísk**. Kontroly neboli vykonané v prípadoch, kedy boli predmetom hlásenia výrobky, ktoré nepatria do kompetencie SOI, ale i v prípadoch, kedy bolo možné vydať záväzné stanovisko aj bez vykonania fyzickej kontroly výrobkov.

Podľa predmetu kontroly boli na jednotlivé inšpektoráty SOI zasielané hlásenia hlavne v rámci rizikových profilov, čo je možné konštatovať z výsledkov sektorového programu, nakoľko až 387 colných hlásení, čo predstavuje 77 %, sa týkalo práve takýchto výrobkov. Na základe kontrolných zoznamov SOI nebolo doručené ani jedno hlásenie. Na základe vlastných zistení colné úrady zaslali spolu 117 hlásení.

V priebehu roka 2021 SOI prekontrolovala celkovo **1 868 druhov výrobkov vstupujúcich na trh EÚ v celkovej hodnote 6 328 049,15 €**. Z toho **1 405 druhov** v celkovej hodnote **5 237 730,23 €** bolo v súlade s predpísanými požiadavkami a boli prepustené do voľného obehu. Pri **463 druhoch** v celkovej hodnote **1 090 318,92 €** však SOI zistila nesúlad s platnými predpismi a zakázali ich vstup na trh EÚ, pričom **9 druhov** vykazovalo také nedostatky, ktoré mohli mať za následok ohrozenie bezpečnosti a zdravia spotrebiteľov, t. j. boli **nebezpečnými výrobkami**.

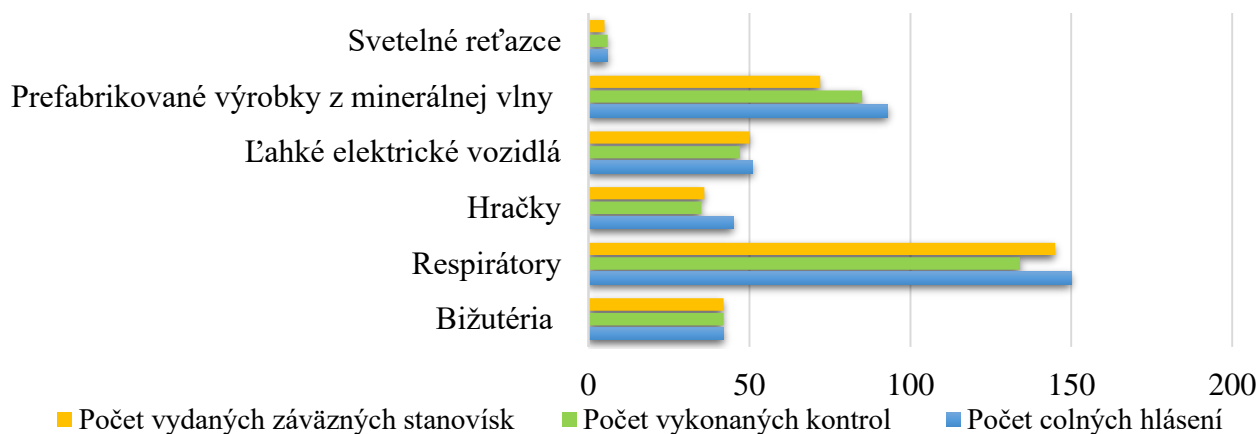
Graf č. 1 - Percentuálne vyjadrenie pomeru zasielaných hlásení za rok 2021 podľa predmetu kontroly

1. Výsledky kontrol na základe aktivovaných rizikových profilov

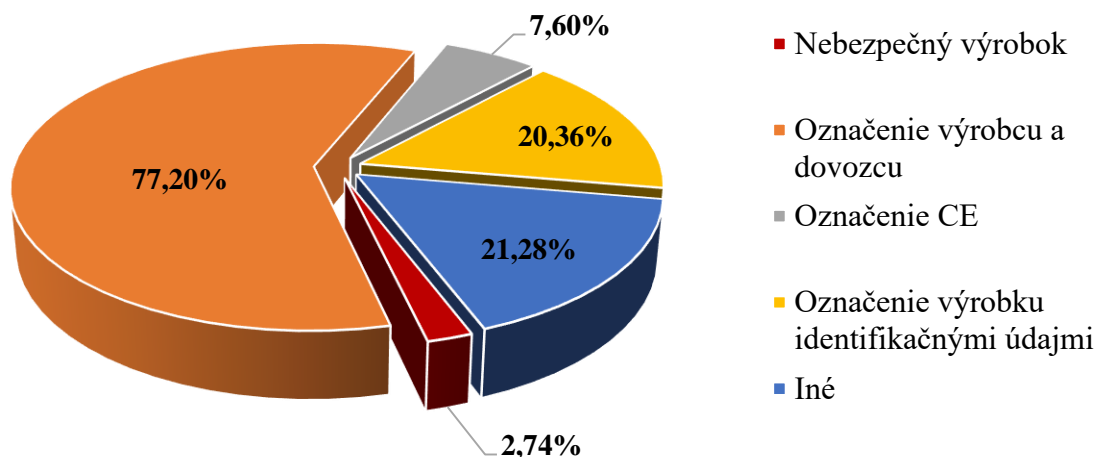
Na základe nastavených rizikových profilov colné úrady zaslali SOI spolu **387 hlásení**, vykonaných bolo **349 kontrol** a vydaných **350 záväzných stanovísk**. Celkovo v rámci kontrol na základe rizikových profilov bolo prekontrolovaných **1 579 druhov** výrobkov v celkovej hodnote **5 388 781,65 €**. Z toho **1 250 druhov** v celkovej hodnote **4 604 609,23 €** bolo v súlade s predpísanými požiadavkami a boli prepustené do voľného obehu. Pri **329 druhoch** v celkovom počte **4 167 689 kusov** a v celkovej hodnote **784 172,42 €** však SOI zistila nesúlad s platnými predpismi a zakázala ich vstup na trh EÚ, pričom **9 druhov** v celkovom počte **609 kusov** a v celkovej hodnote **2 204 €** vykazovalo také nedostatky, ktoré mohli mať za následok ohrozenie bezpečnosti a zdravia spotrebiteľov, t. j. boli **nebezpečnými výrobkami**.

Graf č. 2 - Podiel počtu prijatých hlásení, vykonaných kontrol a vydaných záväzných stanovísk na jednotlivé rizikové profily.

Z grafu vyplýva, že najviac hlásení v rámci rizikových profilov bolo na respirátory z dôvodu zvýšeného dopytu na základe pretrvávajúcej pandemickej situácie na území EÚ s nariadenou povinnosťou ich nosenia. Naopak najmenej hlásení bolo na svetelné reťazce. Napriek tomu, že SOI pravidelne zisťuje na trhu SR vysoký počet nebezpečných výrobkov práve z radov svetelných reťazcov, tieto sú distribuované na trh SR z iných členských štátov.

Graf č. 3 - Najčastejšie zisťované nedostatky pri kontrole výrobkov na základe rizikových profilov

Najčastejším zisťovaným nedostatkom bolo chýbajúce označenie obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu a dovozcu s plnou adresou. Z hľadiska regulačného orgánu sú uvedené údaje spolu s identifikačnými údajmi výrobku v rámci vysledovateľnosti kontrolovaných výrobkov veľmi dôležité, lebo umožňujú účinné presadzovanie dohľadu nad trhom pomocou opatrení na ochranu trhu, vrátane možnosti stiahnutia výrobkov z trhu alebo ich spätného prevzatia. Umožňujú vysledovať nebezpečné alebo nevyhovujúce výrobky v rámci distribučného reťazca a určujú úlohy a povinnosti jednotlivých hospodárskych subjektov. Označenie CE sa nenachádzalo, alebo bolo v nesprávnom tvare či veľkosti pri 25 druhoch výrobkov. Medzi najčastejšie nedostatky pri rizikových profiloch patria aj iné nedostatky a to napríklad: výrobok nespĺňalo vyhlásenie o zhode, resp. toto nebolo vydané v súlade s príslušným právnym predpisom alebo bolo neúplné, nepredloženie technickej dokumentácie a iné požiadavky v zmysle platnej legislatívy vzťahujúcej sa na kontrolovaný druh výrobku. Niektoré druhy vykazovali súčasne viac ako jeden nedostatok.

a) Respirátory

Respirátory triedy FFP2 a FFP3 patria medzi osobné ochranné prostriedky, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/425 o osobných ochranných prostriedkoch a o zrušení smernice Rady 89/686/EHS (ďalej len „Nariadenie 2016/425“), pričom konkrétne technické požiadavky sú stanovené v harmonizovanej technickej norme STN EN 149+A1:2001 *Ochranné prostriedky dýchacích orgánov. Filtračné polmasky na ochranu pred časticami. Požiadavky, skúšanie a označovanie.*

Povinnosti výrobcu, resp. dovozcu, ktoré musia byť vykonané pred uvedením respirátora na trh EÚ, sú stanovené v článku 8 resp. článku 10 Nariadenia 2016/425.

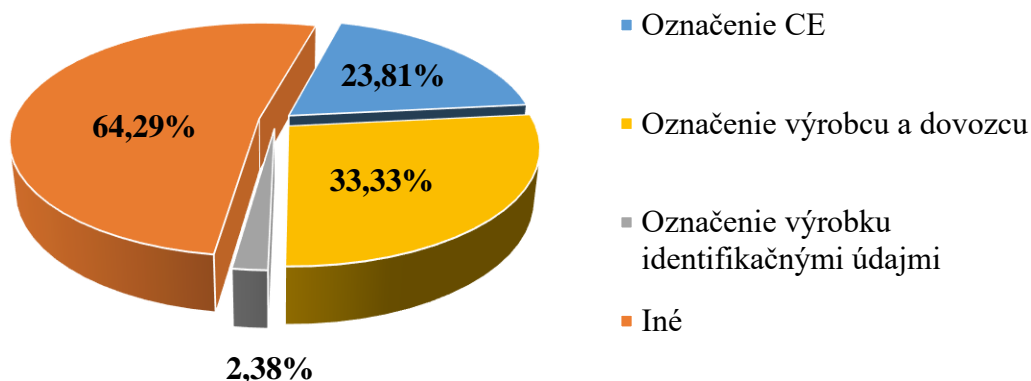
Na základe nastaveného rizikového profilu na respirátory colné úrady zaslali spolu **150 hlásení**. Vykonaných bolo spolu **134 kontrol** a vydaných **145 záväzných stanovísk**. V 16 prípadoch nebola zo strany SOI vykonaná kontrola z dôvodu, že išlo o dovoz výrobkov, ktoré patria do kompetencie iných orgánov dohľadu.

Poznámka

Predmetom kontroly SOI neboli chirurgické masky, nakoľko tieto spadajú do kompetencie orgánu dohľadu nad zdravotníckymi pomôckami, ktorým je Štátny ústav pre kontrolu liečiv.

Celkovo bolo prekontrolovaných **185 druhov** respirátorov v celkovom počte **21 056 315 ks**, v celkovej hodnote **3 307 903,58 €**. Z toho **143 druhov** v celkovom počte **16 900 065 ks**, v celkovej hodnote **2 774 940,38 €** bolo v súlade s predpísanými požiadavkami a boli prepustené do voľného obehu. Pri **42 druhoch** v celkovom počte **4 156 250 kusov** a v celkovej hodnote **532 963,20 €** však SOI zistila nesúlad s platnými predpismi a zakázala ich vstup na trh EÚ.

Graf č. 4 - Najčastejšie zistené nedostatky pri kontrole respirátorov

Najčastejšie zisťovaným nedostatkom pri kontrole respirátorov bolo chýbajúce povinné značenie o výrobcovi a dovozcovi. Uvedený nedostatok malo 14 druhov respirátorov. 10 druhov nebolo označených značkou CE, resp. táto nemala správny tvar či veľkosť. Často sa opakujúcim nedostatkom bolo chýbajúce vyhlásenie o zhode, resp. nebol uvedený odkaz, na ktorom by sa toto dalo pozrieť, čo je v rozpore s Nariadením 425/2016. Niektoré druhy vykazovali súčasne viac ako jeden nedostatok.

b) Bižutéria

Rizikový profil na bižutériu bol nastavený na základe opodstatnených zistení a skúseností z predchádzajúcich rokov, ako aj na základe možnosti ich podrobnejšej kontroly pri ich vstupe na jednotný trh EÚ. Spolupráca s colnými úradmi prebiehala na základe hlásení, ktorých súčasťou boli protokoly o vykonaní analýz meraní obsahu tzv. „*ťažkých kovov*“ v bižutérii, ktorú vykonával špecializovaný útvar FR SR pomocou röntgenového spektrometru. SOI na základe výsledkov predbežného merania vykonávala odber vzoriek, na potvrdenie alebo

vyvrátenie zisteného stavu, t. j. či kontrolované druhy bižutérie skutočne obsahujú nadlimitné hodnoty chemických látok. Testovanie prebiehalo v akreditovanom laboratóriu za účelom preverenia prítomnosti nadlimitných hodnôt konkrétnych chemických látok a to: kadmia, olova a niklu.

Limitné hodnoty vyššie uvedených chemických látok, ktoré môže bižutéria obsahovať sú stanovené v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (ďalej len „Nariadenie REACH“).

- *Olovo (Pb)* – nesmie sa uviesť na trh ani použiť v žiadnej jednotlivej časti šperkových výrobkov (pojem „šperkové výrobky“ zahŕňa šperky, imitácie šperkov ale aj vlasové doplnky – náramky, náhrdelníky, prstene, náramkové hodinky a doplnky nosené na zápästí, brošne a manžetové gombíky), ak sa koncentrácia olova rovná alebo je väčšia ako **0,05 % hmotnostných**.

Olovo je toxický kov, ktorý sa dostáva do organizmu prevažne inhaláciou, ale v niektorých prípadoch aj cez porušenú kožu a hromadí sa v tele. Môže ovplyvniť všetky orgánové systémy a môže mať aj chronické dopady na zdravie spotrebiteľov.

- *Nikel (Ni)* – nesmie sa použiť v žiadnych upínacích predmetoch, ktoré sa vkladajú do prepichnutých uší alebo iných prepichnutých častí ľudského tela, okrem prípadov, keď je miera uvoľňovania niklu v týchto predmetoch menšia ako **0,2 µg/cm²/týždeň** (migračný limit). Nesmie sa použiť vo výrobkoch určených na priamy a dlhodobý kontakt s pokožkou, ako napr.: náušnice, náhrdelníky, náramky a retiazky, ozdoby na členky a prstene a pod., ak je miera uvoľňovania niklu v týchto predmetoch vyššia ako **0,5 µg/cm²/týždeň**.

Nikel je silný alergén, ktorý môže u niektorých spotrebiteľov vyvolať kožné reakcie ako tzv. niklový ekzém, vyrážky, svrbenie kože. Ide o ťažký kov, ktorý je karcinogénny a môže svojím spôsobom zapríčiniť vznik rakoviny.

- *Kadmium (Cd)* – nesmie sa používať ani uvádzať na trh, ak sa koncentrácia rovná alebo je väčšia ako **0,01 % hmotnostného kovu** v kovových koráľkach, v kovových častiach šperkov, imitáciách šperkov (náramky, náhrdelníky, prstene, náramkové hodinky, doplnky nosené na zápästí, brošne a manžetové gombíky).

Kadmium je karcinogénna látka, ktorá je škodlivá pre ľudské zdravie, pretože sa hromadí v tele a môže poškodiť vnútorné orgány (obličky, pečeň, pľúca, kosti) a spôsobiť vznik rakoviny.

SOI v priebehu roka 2021 prijala od colných úradov na bižutériu spolu **42 hlásení**, na základe ktorých vykonala celkovo **42 kontrol** a vydala **42 záväzných stanovísk**.

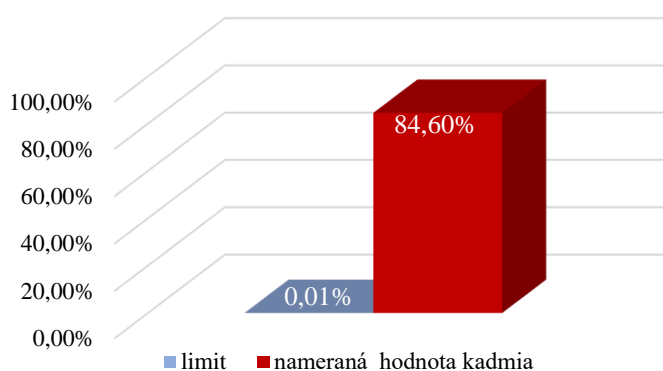
Celkovo bolo prekontrolovaných **964 druhov** bižutérie v celkovej počte **44 314 ks**, v celkovej hodnote **56 494 €**. Z toho **767 druhov** v celkovej počte **37 547 ks**, v celkovej hodnote **42 832 €** bolo v súlade s predpísanými požiadavkami a boli prepustené do voľného obehu. Pri **197 druhoch** v celkovej počte **6 767 kusov** a v celkovej hodnote **13 662 €** zistila SOI nesúlad s platnými predpismi a zakázala ich vstup na trh EÚ.

Z celkového počtu kontrolovaných druhov bižutérie, bolo 950 kontrolovaných v rámci požiadaviek na označovanie a sprievodnú dokumentáciu. Uvedeným požiadavkám **nevyhovelo 188 druhov** bižutérie, pričom **až 187 druhov** nebolo označených obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu alebo dovozcu s plnou adresou.

Kontroly bezpečnosti, t. j. kontroly nadlimitného obsahu ťažkých kovov bolo podrobených celkovo **14 druhov** bižutérie. Výsledky akreditovaného skúšobného laboratória preukázali, že len **5 druhov spĺňalo** limitné hodnoty stanovené v nariadení REACH. Ostatných **9 druhov** obsahovalo nadlimitné hodnoty obsahu niklu (4 druhy) a kadmia (5 druhov). Zistené nedostatky predstavujú vážne chemické riziko ohrozenia zdravia spotrebiteľa.

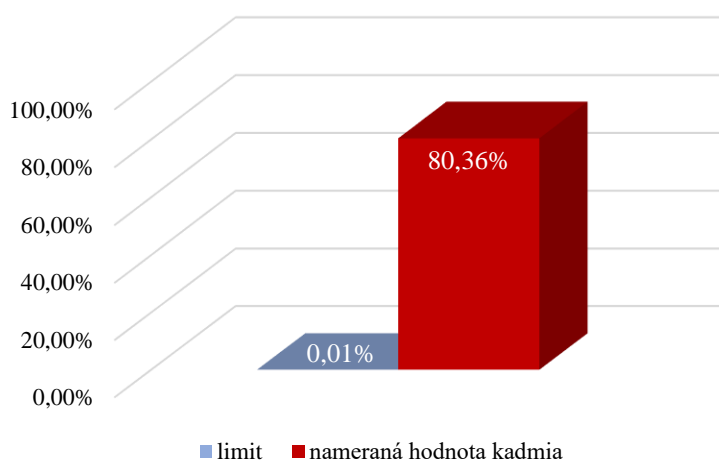
Najväčšie namerané množstvo **84,6 % hmotnostného kadmia**, čo predstavuje prekročenie limitnej hodnoty 0,01 % až **o 8 460 násobok**, bolo namerané v prsteni strieborného prevedenia.

Obrázok č. 1 – Prsteň v striebornom prevedení

Podobne vysoké čísla boli namerané aj pri vzorke náušnic v zlatom prevedení s farebnými kamienkami, kde bol zistený obsah **80,3607 % hmotnostného kadmia**, čo znamená prekročenie limitného obsahu kadmia **8 036,07 násobne**.

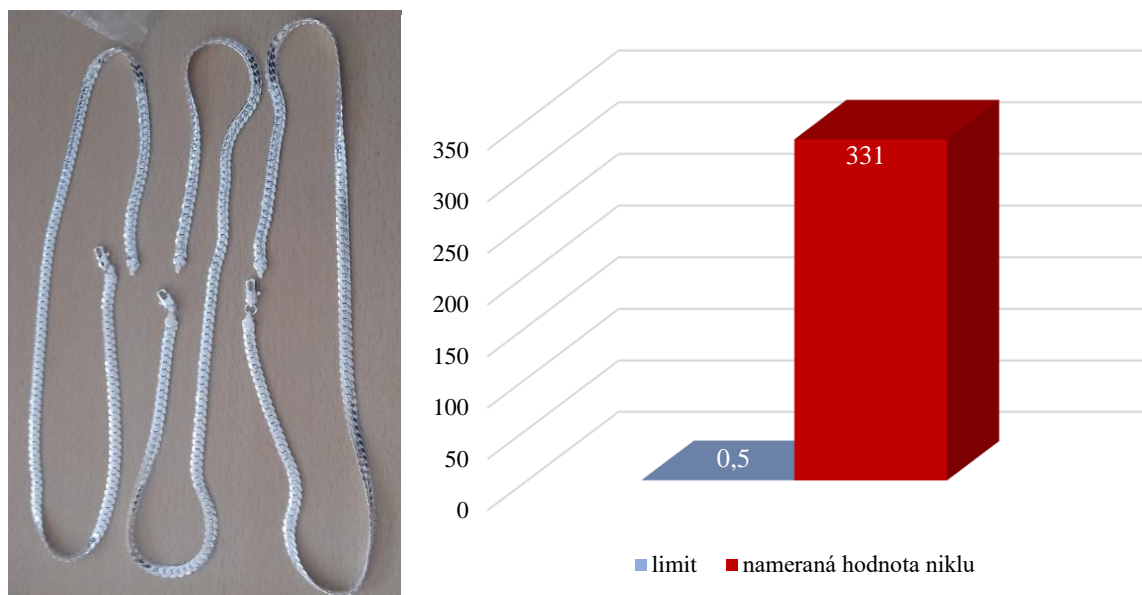
Obrázok č. 2 – Náušnice v zlatom prevedení s farebnými kamienkami

V retiazke striebornej farby bolo namerané až **331 $\mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{týždeň}$ niklu**, čo predstavuje prekročenie limitnej hodnoty $0,5 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{týždeň}$ **o 662 násobok**.

Obrázok č. 3 – Retiazka striebornej farby

Pre úplnosť informácie je potrebné uviesť, že akreditované skúšobné laboratórium nenameralo ani v jednej vzorke nadlimitný obsah **olova**.

Všetkých 9 druhov nebezpečných výrobkov bolo notifikovaných do systému Safety Gate/RAPEX. Uvedené druhy boli taktiež zverejnené aj na stránke SOI v sekcii nebezpečné výrobky.

c) Hračky

Medzi jednu z najväčších priorit SOI pri kontrole bezpečnosti spotrebiteľských výrobkov určite patrí kontrola hračiek, ktoré sú určené pre najzraniteľnejšiu kategóriu spotrebiteľov – deti. V čase, kedy deti trávia oveľa viac času hraním sa, kvôli domácej izolácii v dôsledku zatvorených škôl a predškolských zariadení, v súvislosti s aktuálnou epidemiologickou situáciou, sú kontroly hračiek a najmä overenie ich bezpečnosti jednou z nevyhnutých úloh, ktoré SOI ako orgán dohľadu nad hračkami zabezpečuje. Každoročne na trh prichádzajú nové hračky, častokrát bez povinných identifikačných údajov, kedy vzniká dôvodné podozrenie, že hračky mohli byť uvedené na trh bez náležitého posúdenia ich bezpečnosti a zhody s predpísanými požiadavkami, čo môže mať za následok zvýšené riziko úrazov a poškodenia zdravia detí.

Predmetom rizikového profilu tak boli všetky hračky vstupujúce na trh EÚ.

Na základe nastaveného rizikového profilu na hračky colné úrady zaslali spolu **45 hlásení**. Vykonaných bolo spolu **35 kontrol** a vydaných **36 záväzných stanovísk**. V 10 prípadoch nebola zo strany SOI vykonaná kontrola z dôvodu, že nešlo o dovoz hračiek, ale didaktických pomôcok na vzdelávacie účely.

Celkovo bolo prekontrolovaných **157 druhov** hračiek v celkovom počte **13 837 ks**, v celkovej hodnote **47 772 €**. Z toho **122 druhov** v celkovom počte **13 507 ks**, v celkovej hodnote **43 950 €** bolo v súlade s predpísanými požiadavkami a boli prepustené do voľného obehu. Pri **35 druhoch** v celkovom počte **330 kusov** a v celkovej hodnote **3 822 €** však SOI zistila nesúlad s platnými predpismi a zakázala ich vstup na trh EÚ.

Najčastejším zisťovaným nedostatkom bolo chýbajúce označenie obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu alebo dovozcu s plnou adresou. Uvedený nedostatok malo **všetkých 35 druhov**. Nedostatkom pri 12 druhoch bolo taktiež chýbajúce označenie značkou CE, resp. táto bola v nesprávnom tvare či veľkosti a pri 6 druhoch hračiek chýbalo označenie modelom/typom, či iným údajom, ktorý by identifikoval predmetnú hračku.

d) Ľahké elektrické vozidlá

Kontrola ľahkých elektrických vozidiel pri vstupe na jednotný trh EÚ prebiehala z dôvodu negatívnych zistení z kontrol na národnom trhu v predchádzajúcich rokoch. Kontrola sa rozlišovala podľa technického vyhotovenia a určenia spôsobu použitia vozidiel. Predmetom rizikového profilu boli **ľahké elektrické vozidlá ako:**

- **strojové zariadenia** (EPAC bicykle, elektro-kolobežky, samovyvažovacie vozidlá – hoverboardy/segway, elektrické skateboardy a podobné zariadenia na prepravu osôb), ktoré musia spĺňať požiadavky nariadenia vlády SR č. 436/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia v nadväznosti na zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a
- **vozidlá kategórie L** (kategórie L1e až L6e), ktoré musia byť v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 168/2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových vozidiel a štvorkoliek.

Colné úrady v sledovanom období zaslali SOI celkom **51 hlásení** týkajúcich sa ľahkých elektrických vozidiel, pričom strojových zariadení sa týkalo **28 hlásení** a vozidiel kategórie L, **23 hlásení**.

Spolu bolo prekontrolovaných **135 druhov** ľahkých elektrických vozidiel v celkovom počte **4 382 ks**, v celkovej hodnote **1 729 908 €**. Z toho **99 druhov** v celkovom počte **4 042 kusov** a v celkovej hodnote **1 538 925 €** bolo prepustených do voľného obehu a **36 druhov** v celkovom počte **340 kusov** a v celkovej hodnote **190 983 €** **nesplňalo požiadavky platných právnych predpisov EÚ** vzťahujúcich sa na tieto výrobky, čo predstavuje **26,6 %** z prekontrolovaných druhov, a preto nemohli byť prepustené na trh EÚ.

Kontroly boli zamerané na správnosť a úplnosť ich označovania, vrátane označenia CE a na sprievodnú a technickú dokumentáciu.

Zistené nedostatky pri kontrole ľahkých elektrických vozidiel:

- strojové zariadenia:
  - 13 druhov nebolo sprevádzaných ES vyhlásením o zhode, resp. toto bolo neúplné,
  - 5 druhov bolo bez označenia výrobcu, či dovozcu,
  - 4 druhy boli bez označenia modelu/typu alebo iného identifikačného údaju,
  - 3 druhy boli bez alebo s nesprávnym označením CE,
- vozidlá kategórie L:
  - 12 druhov bolo bez označenia výrobcu, či dovozcu,
  - 11 druhov nemalo osvedčenie o zhode COC alebo nebolo predložené typové schválenie EÚ vozidla,
  - 6 druhov bolo bez označenia modelu/typu alebo iného identifikačného údaju.

e) Prefabrikované výrobky z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov

Minerálne izolácie sú v súčasnej dobe široko používaný materiál na tepelnú izoláciu budov, najmä z dôvodu šetrenia energiami, ktoré vyplývajú z príslušnej legislatívy (zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhláška č. 364/2012 Z. z. Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z.). Predmetné výrobky musia spĺňať požiadavky stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č 305/2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (ďalej len „Nariadenie 305/2011“).

Pri kontrole tejto skupiny výrobkov v predchádzajúcom období zistila SOI časté nedostatky týkajúce sa dokumentácie, označenia výrobkov, ale aj nedostatky v deklarovaných parametroch na základe výsledkov skúšok. V minulosti sa SOI stretávala s prípadmi, kedy sa výrobok, ktorý bol predmetom podnetu na kontrolu, sa nenachádzal na trhu SR. V prípadoch, kedy je tento výrobok dovozcami dovážaný od výrobcu priamo odberateľovi, napríklad priamo na stavbu, nie je v kompetencii SOI vykonať kontrolu takéhoto výrobku. Z uvedeného dôvodu boli prefabrikované výrobky z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov aktivované ako rizikový profil.

Obrázok č. 4 – Prefabrikovaný výrobok z minerálnej vlny určený na tepelnú izoláciu budov

SOI bolo zo strany colných úradov doručených celkom **93 colných hlásení** týkajúcich sa dovozu prefabrikovaných výrobkov z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov, na základe ktorých bolo vykonaných **85 kontrol** a vydaných spolu **72 záväzných stanovísk**.

Spolu bolo prekontrolovaných celkom **124 druhov** v celkovom počte **27 557 ks**, v celkovej hodnote **211 054, 07 €**. Do voľného obehu bolo prepustených celkom **106 druhov** v celkovom počte **23 579 kusov (cca 151 225 kg minerálnej izolácie)**, v celkovej hodnote **168 429,85 €**, zatiaľ čo zákaz uvedenia výrobkov do voľného obehu bol prijatý na **18 druhov** v celkovom počte **3 978 kusov (cca 8 040 kg minerálnej izolácie)**, v celkovej hodnote **42 624,22 €**.

Všetky dovážané výrobky boli vyrábané na Ukrajine, v Bielorusku a Ruskej federácii.

V počiatočnom období aktivácie rizikového profilu boli zistené viaceré nedostatky týkajúce sa technickej dokumentácie. Vznikali tak pochybnosti, či výrobca skutočne posúdil parametre výrobku. Ďalším závažným zistením bola skutočnosť, že dovozca minerálnej izolácie nevedel preukázať, či pre daný výrobok bolo výrobcom vykonané posúdenie nemennosti parametrov pred jeho uvedením na trh SR.

Poznámka

V zmysle Vyhlášky MDVRR SR č. 162/2013 Z. z, ktorou sa ustanovuje zoznam stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVRR SR č. 177/2016 Z. z. prefabrikované výrobky z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov patria do skupiny 1903 a posúdenie a overenie nemennosti parametrov sa vykonáva na základný účel podľa systému 3 a na účel, na ktorý sa vzťahujú predpisy požiarnej bezpečnosti podľa systému 1. Pre prefabrikované výrobky z minerálnej vlny na tepelnú izoláciu budov je potrebné vykonať posúdenie podľa systému 1 aj podľa systému 3 súčasne.

Ostatné zisťované nedostatky pri kontrole minerálnej izolácie:

- vo vyhlásení o parametroch bol uvedený certifikát neplatný už niekoľko rokov,
- vyhlásenie o parametroch bolo vydané dovozcom,
- na etikete boli uvedené iné parametre (vlastnosti) výrobku ako vo vyhlásení o parametroch,
- na etikete neboli uvedené požadované sprievodné údaje za CE (podľa čl. 9 Nariadenia 305/2011),
- na etikete bolo uvedené iné referenčné číslo vyhlásenia o parametroch ako bolo číslo predloženého vyhlásenia o parametroch.

Nastavenie tohto rizikového profilu bolo opodstatnené, pretože dovozcovia minerálnej izolácie nemajú dostatočné informácie, aké povinnosti im vyplývajú z Nariadenia 305/2011, najmä pokiaľ ide o ods. 2 článku 13 citovaného nariadenia, kde sa uvádza, že dovozca je zodpovedný zabezpečiť, aby výrobca posúdil a overil nemennosť parametrov, vypracoval technickú dokumentáciu a označil výrobok CE.

f) Svetelné reťazce

Na základe každoročných negatívnych zistení na národnom trhu bol v roku 2021 aktivovaný rizikový profil za účelom zamedzenia prepustenia do voľného obehu svetelných reťazcov, ktoré nespĺňajú požiadavky platných právnych predpisov.

Predmetom dovozu boli svetelné reťazce pri **6 hláseniach**, na základe ktorých bolo vykonaných **6 kontrol** a vydaných **6 záväzných stanovísk**.

Spolu bolo prekontrolovaných celkom **94 druhov** v celkovom počte **5 043 ks**, v celkovej hodnote **35 887, 42 €**. Do voľného obehu bolo prepustených celkom **13 druhov** v celkovom počte **4 736 kusov**, v celkovej hodnote **35 532 €**. Na zvyšných **81 druhov** v celkovom počte **307 ks**, v celkovej hodnote **355,42 €** bolo vydané opatrenia na zákaz uvedenia predmetných výrobkov na trh z dôvodu ich nesúladu s platnými právnymi predpismi.

Medzi najčastejšie zisťované nedostatky sa radilo chýbajúce značenie povinnými údajmi, nepredloženie EÚ vyhlásenia o zhode, resp. toto bolo neúplné alebo neplatné a chýbajúce návody na použitie s bezpečnostnými upozorneniami.

Nastavenie rizikového profilu na svetelné reťazce preukázalo, že nebezpečné svetelné reťazce, ktoré sú vo vysokej miere každoročne zisťované na trhu SR, sú distribuované na územie SR z iných členských štátov.

2. Výsledky kontrol na základe kontrolných zoznamov DG TAXUD

SOI v priebehu roka 2021 neprijala od colných úradov ani jedno hlásenie na základe kontrolných zoznamov DG TAXUD. SOI už dlhodobo pozoruje, že sortimentné skupiny výrobkov, ktoré Komisia klasifikovala ako rizikové, nie sú predmetom dovozu cez hranice SR do EÚ.

3. Výsledky kontrol na základe vlastných zistení colných úradov

Na základe vlastných zistení neplnenia povinností platných právnych predpisov pri kontrole výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ, colné úrady pozastavili ich prepustenie do voľného obehu a súčasne s uvedeným informovali SOI celkovo v **117 prípadoch**. Následne SOI vykonala **91 kontrol** a vydala **94 záväzných stanovísk**. V 26 prípadoch nebola zo strany SOI vykonaná kontrola z dôvodu, že dovážané výrobky nespádali do kompetencie SOI.

Predmetom hlásení boli rôzne druhy výrobkov ako napr. gymnastické náradie, elektromotory, kosačky s motorom, fotografický box, LED reflektory, nabíjačky, reproduktory, robotické vysávače, pánske tričká, slnečné okuliare, svietidlá a pod.

V rámci týchto kontrol bolo spolu prekontrolovaných **289 druhov** v celkovom počte **466 391 ks** a v celkovej hodnote **939 267,5 €**. Z toho počtu bolo do voľného obehu prepustených **155 druhov** v celkovom počte **423 984 kusov** výrobkov a v celkovej hodnote **633 121,00 €**. Naopak **134 druhov** v celkovom počte **42 407 ks** a v celkovej hodnote

306 146,50 € nebolo v súlade s predpísanými požiadavkami platných právnych predpisov a tak bolo ich uvedenie na trh EÚ zakázané.

Najčastejšie zisťované nedostatky:

- chýbajúce označenie výrobcu, resp. dovozcu (80 druhov),
- chýbajúce označenie CE (59 druhov),
- chýbajúce označenie identifikačným údajom výrobku (41 druhov),
- iné nedostatky (napr. nesprávna alebo chýbajúca sprievodná alebo technická dokumentácia, EÚ Vyhlásenie o zhode a pod.) (49 druhov).

Poznámka

V niektorých prípadoch 1 druh výrobku vykazoval viacero nedostatkov.

Záver

Národný sektorový program prebiehal v roku 2021, kedy stále pretrvávala nepriaznivá epidemiologická situácia v dôsledku pandémie COVID-19. Jedným z dôvodov, prečo SOI upriamila zvýšenú pozornosť na kontrolu výrobkov, pri ich vstupe na trh EÚ, bolo práve obmedzenie výkonu kontrol v teréne za účelom zníženia mobility. Zvýšeným počtom takýchto kontrol sa taktiež zamedzilo k nárastu sprístupňovania výrobkov, ktoré nie sú v súlade s platnými predpismi, prostredníctvom rôznych internetových platforiem.

Hlavným cieľom národného sektorového programu zameraného na kontrolu výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ bolo v spolupráci s FR SR preveriť dodržiavanie povinností hospodárskych subjektov pri uvádzaní výrobkov na trh, ktoré im ukladajú príslušné právne predpisy. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie povinného označovania jednotlivých sortimentných druhov výrobkov, sprievodnú a technickú dokumentáciu, ale aj odber vzoriek za účelom preverenia ich bezpečnosti a zhody s technickými požiadavkami.

Výsledky sektorového programu preukázali, že **463 druhov** z celkového počtu **1 868 prekontrolovaných druhov**, čo **predstavuje 25 %**, nebolo v súlade so stanovenými požiadavkami platných právnych predpisov EÚ a preto nemohli byť uvedené na trh EÚ. Medzi neprepustenými druhmi výrobkov sa nachádzalo aj **9 druhov nebezpečných výrobkov** – bižutérie, z dôvodu obsahu nadlimitných hodnôt niklu a kadmia.

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami v závislosti od právnych predpisov vzťahujúcich sa na jednotlivé sortimentné skupiny výrobkov, boli:

- chýbajúce označenie výrobkov obchodným menom **výrobcu**, alebo ochrannou známkou a sídlom, miestom podnikania alebo adresou, na ktorej je ho možné zastihnúť, ak nie je zhodná so sídlom alebo miestom podnikania a chýbajúce označenie výrobkov obchodným menom **dovozcu**, alebo ochrannou známkou a sídlom, miestom podnikania alebo adresou, na ktorej je ho možné zastihnúť, ak nie je zhodná so sídlom alebo miestom podnikania,
- chýbajúce alebo nesprávne označenie **CE**,
- chýbajúce označenie **identifikačných údajov** výrobku,
- nepredloženie sprievodnej alebo technickej dokumentácie, popr. ich nesúlad s predpisom.

Z uvedeného vyplýva neznalosť hospodárskych subjektov, a to najmä výrobcov a dovozcov, platných právnych predpisov a požiadaviek z nich vyplývajúcich, pri dovoze výrobkov na trh EÚ.

Spolupráca medzi Slovenskou obchodnou inšpekciou a Finančným riaditeľstvom SR pri kontrole výrobkov vstupujúcich na trh EÚ je na veľmi vysokej úrovni, pričom táto spolupráca zabezpečuje vysokú ochranu spotrebiteľa pred výrobkami, ktoré nie sú v súlade s predpísanými požiadavkami.